ASOCIATIA THE NEW PAGAN DAWN (NOII ZORI PAGANI)
"Tradiție si continuitate in lucrarea Zeilor in Romania"

CUI 43093143, Cont deschis in RON la CEC BANK RO43CECEB00030RON1166319
Mail: secretariat@thenewpagandawn.eu, Tel. +40373769894 Site: www.thenewpagandawn.eu
Str. Grigore Ionescu, nr. 63, bl. T73, sc. 2, et. 4, ap. 42, Sector 2, Bucuresti 023674, Romania

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

Către **CAMERA DEPUTAȚILOR**
SENATUL ROMÂNIEI
AVOCATUL POPORULUI
GRUP PARLAMENTAR PSD
GRUP PARLAMENTAR PNL
GRUP PARLAMENTAR UDMR
GRUP PARLAMENTAR AUR
GRUP PARLAMENTAR MINORITĂȚI
GRUP PARLAMENTAR NEAFILIAȚI
INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI
SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
COMISIA EUROPEANĂ
COMISIA DE LA VENEȚIA

În atenția doamnei secretar general Silvia-Claudia MIHALCEA (srp@cdep.ro, infopub@senat.ro)
domnului secretar general Mario-Ovidiu OPREA (infopub@senat.ro)
doamnei Renate WEBER (petitii@avp.ro)
domnului Ștefan-Radu OPREA (psd@senat.ro)
domnului Cătălin-Daniel FENECHIU (pnl@senat.ro)
domnului Radu-Mihai MIHAIL (usr@senat.ro)
domnului Claudiu-Richard TÂRZIU (aur@senat.ro)
domnului TUROS Lóránd (udmr@senat.ro)
(solicităm partajarea documentului către neafiliați și minorități)
domnului director executiv Adrian BULGARU (office@irdo.ro)
domnului prim-ministru Nicolae-Ionel CIUCĂ (pm@gov.ro)
doamnei șef Ramona CHIRIAC (comm-rep-ro@ec.europa.eu)
doamnei președinte C. Bazy Malaurie (venice@coe.int)

Ref. Formulare puncte de vedere cu privire la proiectul de lege L857/2022

Nr. Înreg. SECRETARIATUL THE NEW PAGAN DAWN – A/1/27.02.2023

ASOCIATIA THE NEW PAGAN DAWN (NOII ZORI PAGANI)
"Tradiție si continuitate in lucrarea Zeilor in Romania"

CUI 43093143, Cont deschis in RON la CEC BANK RO43CECEB00030RON1166319
Mail: secretariat@thenewpagandawn.eu, Tel. +40373769894 Site: www.thenewpagandawn.eu
Str. Grigore Ionescu, nr. 63, bl. T73, sc. 2, et. 4, ap. 42, Sector 2, Bucuresti 023674, Romania

THE NEW PAGAN DAWN

București, 27 februarie 2023

Către

CAMERA DEPUTAȚILOR
SENATUL ROMÂNIEI
AVOCATUL POPORULUI
GRUP PARLAMENTAR PSD
GRUP PARLAMENTAR PNL
GRUP PARLAMENTAR UDMR
GRUP PARLAMENTAR AUR
GRUP PARLAMENTAR MINORITĂȚI
GRUP PARLAMENTAR NEAFILIAȚI
INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI
SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
COMISIA EUROPEANĂ
COMISIA DE LA VENEȚIA

Subscrisa, **ASOCIATIA THE NEW PAGAN DAWN**, persoana juridica romana, înscrisa in Registrul Asociațiilor si Fundațiilor sub nr. 1458/A/2020, având CUI 43093143, cu sediul profesional in mun. București, str. Sergent Tache Gheorghe, nr. 4B, Sector 4, email secretariat@thenewpagandawn.eu, telefon fix 0373769894, fax 0317107034, telefon mobil 0761398407, reprezentata de Olteanu Cosmin înțelegem să vă înaintăm, alăturat, raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea şi completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile (L 857/2022).

Prezentul raport comun a fost întocmit în conformitate cu prevederile Regulamentului Camerei Deputaților și Regulamentul Senatului, respectiv a prevederilor constituționale și legale în materie, cu sprijinul unei Comisii de Politici Publice, formate din: Olteanu Cosmin, președintele Comisiei & responsabil pe tehnică legislativă, Cassian Mario-Leonard, jurist și membru în aparatul de specialitate din subordinea PREȘEDINTELUI THE NEW PAGAN DAWN, Paul Teodora, specialist politică socială și politici publice pentru organizațiile non-profit, Logojan Maria, avocat, Huțuțui Corneliu, secretar de Comisie și activist.

SECRETAR, PREŞEDINTE,

HUTUTUI CORNELIU **OLTEANU COSMIN**

ASOCIATIA THE NEW PAGAN DAWN * CUI: 43093143 *

ASOCIATIA THE NEW PAGAN DAWN (NOII ZORI PAGANI)
"Tradiție si continuitate in lucrarea Zeilor in Romania"
CUI 43093143, Cont deschis in RON la CEC BANK RO43CECEB00030RON1166319
Mail: secretariat@thenewpagandawn.eu, Tel. +40373769894 Site: www.thenewpagandawn.eu
Str. Grigore Ionescu, nr. 63, bl. T73, sc. 2, et. 4, ap. 42, Sector 2, Bucuresti 023674, Romania

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

RAPORT

asupra proiectului de Lege pentru modificarea şi completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, privind asociațiile și fundațiile (L 857/2022)

al Comisiei Speciale pentru Politici Publice a THE NEW PAGAN DAWN

În temeiul prevederilor din Constituția României, a Regulamentul Camerei Deputaților, a Regulamentului Senatului, a altor cadre normative, Parlamentului României îi revine supunerea la vot a proiectului de Lege pentru modificarea şi completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, privind asociațiile și fundațiile (L 857/2022).

La întocmirea prezentului **raport** s-a avut în vedere:

- Documentația proiectelor de lege prezentate pe pagina dedicată acestora pe Camera Deputaților (avize, rapoate, puncte de vedere, stenograme, forma inițiatorului, expunerea de motive etc).

Modificările propuse in următoarele proiecte de lege au ca **obiect de reglementare** următoarele:

1. L 857/2022 - Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Expunerii de motive, intervențiile legislative preconizate au ca scop *responsabilizarea organizațiilor nonguvernamentale pentru acțiunile introduse în justiție şi limitarea, pentru viitor, a numărului acțiunilor cu rea-credință*.

La dezbaterile online din cadrul THE NEW PAGAN DAWN, in comisiile specializate, în conformitate cu prevederile Statutului Asociației THE NEW PAGAN DAWN și a Regulamentului de Organizare și Funcționare al Asociației THE NEW PAGAN DAWN, au participat:

- OLTEANU Cosmin - Președintele Comisiei & Responsabil pe Tehnică Legislativă,
- CASSIAN Mario-Leonard - Jurist și Membru în Aparatul de Specialitate din subordinea PREȘEDINTELUI THE NEW PAGAN DAWN,
- PAUL Teodora - Specialist Politică Socială și Politici Publice pentru Organizațiile Non-profit,
- LOGOJAN Maria - Avocat,
- HUȚUȚUI Corneliu - Secretar de Comisie și Activist.

În conformitate cu prevederile Statutului Asociației THE NEW PAGAN DAWN și a Regulamentului de Organizare și Funcționare al Asociației THE NEW PAGAN DAWN, membrii Comisiei THE NEW PAGAN DAWN am examinat inițiativa legislativă mai sus amintită în **ședință comună**. Astfel, s-au dezbătut inițiativele legislative în ședința on-line din data de 26 mai 2022.

În urma dezbaterilor care au avut loc în ședințele online s-a hotărât, **cu majoritate de voturi**, **poziția următoare** privind proiectele de lege propuse spre a fi discutate in Comisia din Camera Deputaților, în Senat, în grupurile parlamentare, la nivelul altor autorități și instituții la care acest raport este expediat. Poziția noastră este următoarea:

Față de L 87/2022 Comisia Specială pentru Politici Publice a THE NEW PAGAN DAWN în acest sens, ține să precizeze următoarele:

a. Cu prioritate ne vom asuma punctul de vedere exprimat de dl. Radu-Mihai MIHAIL care afirmă în mod indubitabil că proiectul de lege este o enormitate. În acest sens, proiectul de lege nu doar că îngrădește dreptul organizațiilor nonguvernamentale la justiție, ci este imprevizibil și lipsit de predictibilitate.
b. O chestiune suplimentară este că în cazul societăților aflate sub Legea nr. 31/1990 care în definitiv au activitate economică și tehnic au sursă de venit suplimentară și mult mai mare, acestea nu se supun unor plăți, a unor cauțiuni. O modificare ca prezenta de față este injustă pentru o organizație nonguvernamentală care neavând posibilități de a solicita facilități de tipul scutirii, amânării și eșalonării taxelor s-ar putea afla în imposibilitatea contestării unor acte administrative vădit nelegale. În mod obiectiv, responsabilizarea organizațiilor nonguvernamentale pentru acțiunile introduse și limitarea a numărului acțiunilor introduse nu există. Astfel, dl. Cătălin-Daniel FENECHIU și dl. Cristian-Augustin NICULESCU-ȚÂGÂRLAȘ prezumă în mod automat și fără a se pune in discuție vreo justificare exhaustivă o rea-credință din partea ONG-urilor care poate fi pusă și pe seama persoanelor fizice.

c. În mod clar, eliminarea blocajelor cauzate de litigii introduse cu rea-credință nu este interzicerea sau limitarea dreptului accesului la justiție al ONG-urilor, ci adoptarea de legi, acte normative și acte administrative care să nu cauzeze procesele în discuție.
d. În mod suplimentar, cum în mod superb a observat Consiliul Superior al Magistraturii, actul normativ european exhibat de inițiator – Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 se aplică în domeniul protecției mediului și doar în acest caz, nu în domeniul asociațiilor și fundațiilor cum eronat interpretează inițiatorul în expunerea de motive.
e. În acest sens, se poate vedea că art. 27^4 din proiectul de lege este o transpunere atât ilogică, cât și inutilă a Regulamentului amintit anterior. Transpunerea Regulamentului în cazuri în care nu își are rostul reprezintă în mod absolut o îngrădire a dreptului la justiție.
f. Or, acest lucru este contrar principiului *onus probandi incubit actori* (sarcina probei revine fiecărei părți) care ar obliga în mod direct partea într-adevăr prejudiciată de către acțiunile cu (rea-credință) să justifice prejudiciul creat.
g. Oricum, ironia cea mai mare din lecturarea expunerii de motive a survenit în momentul opiniei *în conformitate cu OUG nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, un ONG poate ataca proiecte majore de infrastructură, în valoare de miliarde de euro, sau mari proiecte imobiliare, plătind taxe derizorii:* ***20 de lei pentru acțiunea de suspendare și 50 de lei pentru acțiunea de anulare a unui act administrativ****. Acesta fiind unul din motivele pentru care România nu are autostrăzile pe care ar fi trebuit să le aibă în acest moment, precum și unul din motivele pentru hidrocentrale finalizate în procent de 90% nu au mai putut fi date în folosință* reprezentând un act normativ care în sine nu este modificat prin proiectul de lege supus discuției.
h. În mod suplimentar, în ceea ce privește motivele privind plata repunem în discuție ca asociațiile nu au un scop economic în contestarea actelor normative și administrative, ci de reprezentare a intereselor persoanelor fizice sau juridice. Prin impunerea unei cauțiuni persoanele fizice sau juridice vor fi îngrădite în mod indirect de a depune acțiuni prin asociații, prin care se contestă acte administrative tocmai pentru că asociațiile pot fi în incapacitate de plată a cauțiunii puse în discuție.
i. Relevant de adus în discuție de asemenea sunt dispozițiile articolului 37 C. Proc. Civ.
j. *În cazurile și condițiile prevăzute exclusiv prin lege, se pot introduce cereri sau se pot formula apărări și de persoane, organizații, instituții sau autorități, care, fără a justifica un interes personal, acționează pentru apărarea drepturilor ori intereselor legitime ale unor persoane aflate în situații speciale sau, după caz, în scopul ocrotirii unui interes de grup ori general* or asociațiile și fundațiile în mod direct au un interes real, imediat, actual și absolut acte de orice tip care sunt nelegale contrare intereselor persoanelor fizice reprezentate sau la limita prevederilor legale.
k. În genere, atitudinea unei asociații și fundații de a contesta actele îi este subsumată condiției interesului fiind necesar ca interesul să fie dovedit (prin prevederile statutului la obiective, misiuni, calitatea de exercitare a obiectivelor și misiunilor) iar nu sub condiția unei calități procesuale active.
l. Este real că unele asociații abuzează, dar nu e util ca pentru unele entități să fie *sancționate* toate asociațiile. În acest caz, așa cum bine se știe Parlamentul, Guvernul, constructorii, investitorii sau

beneficiarii finali, de bună credință au la dispoziție alte căi legale cum ar fi: acțiunea în răspundere delictuală: trebuie să existe un prejudiciu; Trebuie să existe unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu; Existența vinovăției celui ce a cauzat prejudiciul, constând în intenția, neglijența sau imprudența cu care a acționat și a generat o anumită faptă vătămătoare.

m. Suplimentar, trebuie adus în vedere art. 8, alin. 1^1 din Legea 554/2004, privind contenciosul administrativ care printr-o prevedere conform celeia din art. 27^4 din proiectul de lege analizat ar fi rămas fără vreo prevedere in vigoare și nefuncțională.

n. Or, pentru sancționarea și responsabilizarea asociațiilor care introduc pe rolul instanțelor de judecată cereri fără temei și cu rea-credință există 2 modalități care sunt prevăzute la momentul actual:

   a. Restituirea cheltuielilor de judecată sau căderea în pretenții (art. 453 C.P.C.) prin care partea care pierde procesul este obligată la restituirea cheltuielilor ocazionate de proces de către partea care câștigă litigiul, cu condiția ca aceasta să ceară până la încheierea dezbaterilor;

   b. Acțiunea în răspundere delictuală despre care s-a vorbit la punctul l).

o. În fine, este de adus în vedere conflictul generat între prevederile art. 27^4, alin. 1, lit. c din proiectul de lege cu prevederile art. 4 din Legea 554/2004, privind contenciosul administrativ care prevede că actul administrativ individual, în această speță (prevederile art. 27^4 din proiectul de lege nu fac diferență între cele două tipuri de acte administrative) poate fi atacat oricând pe durate acestuia, cele două prevederi fiind susceptibile de confuzie cu alte acte relevante în spețele de anulare, suspendare și revocare a actelor administrative.

p. Semnalăm că Expunerea de motive nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, nu sunt. clar prezentate *cerințele care reclamă intervenția normativă,* și nici *principiile de bază* ori *evidențierea implicațiilor pe care reglementarea propusă le are asupra legislației în vigoare.*

q. Cu privire la problematica lipsei de fundamentare temeinică a actelor normative, Curtea Constituțională a statuat în Decizia nr. 139/2019 că: *„In lipsa motivării, în sensul arătat, a legii adoptate, nu se poate cunoaşte raţiunea legiuitorului, esenţială pentru înţelegerea, interpretarea şi aplicarea acesteia. (...) Caracterul sumar al instrumentului de prezentare şi motivare, precum şi lipsa de fundamentare temeinică a actelor normative au fost sancţionate de Curtea Constituţională în jurisprudenţa sa, în raport cu aceleaşi exigenţe de claritate, predictibilitate a legii şi securitate a raporturilor juridice impuse de art. l alin. (5) din Constituţie, cu invocarea deopotrivă a normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative".*

r. Analizând conținutul propunerii legislative, menționăm că, potrivit art. 6 alin. (1) teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. [...]".*

s. Cu privire la aceste aspecte, Curtea Constituțională s-a pronunțat în mai multe rânduri[1], statuând că *„una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative"* și că *„respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție".*

t. Totodată, menționăm că, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale[2], Curtea a reținut că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei.

u. Din analiza soluțiilor legislative preconizate, s-a constatat că soluțiile instituite sunt susceptibile să încalce prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

Totodată, Comisia Specială pentru Politici Publice a THE NEW PAGAN DAWN în acest sens, ține să precizeze și următoarele:

a. La art. I, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, este necesară reformularea părții introductive, astfel:

„Art. I. - Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 31 ianuarie 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:".

b. La art. I pct. 1, referitor la norma preconizată pentru art. 6 alin. (5), semnalăm că sintagma *„Nu poate fi membru fondator iar, dacă era, pierde această calitate"* este improprie stilului normativ, având în vedere faptul că se utilizează verbul la timpul trecut, astfel încât se poate interpreta că persoana vizată nu mai este membru fondator, soluția legislativă rămânând astfel fără obiect, deoarece, *de plano,* nu se poate pierde o calitate care nu a fost deținută anterior.

c. Totodată, referitor la sintagma *„în ultimii 5 ani, a fost membru",* semnalăm că soluția legislativă nu se corelează cu ipoteza juridică de la teza I a respectivului alineat, care vizează calitatea de membru fondator. Pe de altă parte, menționăm că soluția legislativă preconizată nu se corelează nici cu argumentele din Expunerea de motive, potrivit căreia *„pentru dizolvarea unei asociații în condițiile art. 56 este prevăzută o sancțiune complementară, astfel încât membri Consiliului Director, să nu mai poată, pentru o perioadă de 5 ani, să înființeze sau să facă parte din Consiliul*

[1] A se vedea paragraful 35 din Decizia Curții Constituționale nr. 22/2016 care trimite la Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015. publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I. nr. 79 din 30 ianuarie 2015. paragrafele 95 și 96).

[2] A se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 193 din 6 aprilie 2022, paragraful 23, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012.

Director al unui alt ONG". Ca urmare, este necesară revederea și reformularea corespunzătoare a normei.

d. De asemenea, pentru unitate terminologică cu art. 56 la care se face trimitere, este necesară înlocuirea sintagmei *„decizie definitivă a instanțelor de judecată"* cu sintagma *„hotărâre judecătorească definitivă".*

e. Formulăm prezentele observații și pentru pct. 3, referitor la norma preconizată pentru art. 24 alin. (4).

f. La pct. 2, referitor la textul propus pentru art. 24 alin. (2) lit. c^1), pentru corectitudinea exprimării, termenul *„incluzând"* se va înlocui cu *„inclusiv".*

g. Totodată, semnalăm că sintagma *„scopul direct"* este insuficient de clară, deoarece nu este definită nici în textul *de lege lata.,* nici în soluțiile legislative preconizate pentru prezenta propunere legislativă, fiind contrară dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

h. La lit. c^2), pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, sintagma *„indicate la art. 24 alin. (2) lit. c^1)"* se va înlocui cu sintagma *„prevăzute la lit c^1)".*

i. După același model se va reformula și norma de trimitere de la lit. c^3).

j. La pct. 4, referitor la textul propus pentru art. 24 alin. (5), potrivit uzanței normative, sintagma *„conform art. 24 alin. (2) lit. c^2)"* se va înlocui cu sintagma *„conform prevederilor alin. (2) lit. c^2)".*

k. La pct. 5, semnalăm că soluția legislativă preconizată pentru art. 27^4, prin care asociația *„este îndreptățită să introducă o acțiune în justiție având ca obiect controlul de legalitate asupra unui act administrativ",* doar dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute la lit. a) - d), este susceptibilă de încălcare a principiului accesului liber la justiție, prevăzut de art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, precum și de restrângere a unor drepturi cetățenești, cu încălcarea condițiilor prevăzute de art. 53 din Legea fundamentală.

l. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului[3], *„dreptului de acces la instanță impune ca o persoană să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale".*

m. Precizăm că soluția legislativă este susceptibilă a încălca și prevederile art. 52 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia *„(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori intr-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei".*

[3] în acest sens, a se vedea spețele Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (Cererea nr. 76943/11). paragraful 72 și Nait-Liman împotriva Elveției (Cererea nr. 51357/07). paragraful 115.

n. Totodată, precizăm că soluția legislativă trebuie corelată și cu Decizia nr. 8 din 2 martie 2020[5] a înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii[6], prin care s-a stabilit că:

in vederea exercitării controlului de legalitate asupra actelor administrative la cererea asociațiilor, în calitate de organisme sociale interesate, invocarea interesului legitim public trebuie să fie subsidiară invocării unui interes legitim privat, acesta din urmă decurgând din legătura directă dintre actul administrativ supus controlului de legalitate și scopul direct și obiectivele asociației, potrivit statutului".

o. Sub rezerva celor de mai sus, la alin. (2), pentru suplețea normei, sintagma „Zz7. *a) - dj"* se va elimina ca inutilă, deoarece alin. (1) are în structura sa numai literele respective.
p. La art. II, având în vedere faptul că se referă la *„acțiunile în justiție aflate deja pe rolul instanțelor de judecată prevăzute de art. 24 alin. (2) lit. c'j-cj din O.G. nr. 26/2000",* semnalăm că norma preconizată este susceptibilă a încălca principiul constituțional al neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.
q. Totodată, precizam că, în jurisprudența Curții Constituționale[7] s-a statuat că *„ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii celei noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării acestei legi, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. însă legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi".*
r. De asemenea, menționăm că sintagma reprezintă o *contradictio in terminis,* deoarece lit. c')-c^3) sunt introduse la art. 24 alin. (2) prin art. I pct. 2 din prezenta propunere, astfel încât, la momentul intrării în vigoare a acesteia, nu pot exista acțiuni în justiție precum cele la care se face trimitere în text.
s. Sub rezerva celor de mai sus, precizăm că sintagma *„maximum 45 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României a prezentului act modificator"* este improprie stilului normativ, deoarece, pe de o parte, actele normative produc efecte de la data intrării în vigoare și nu de la publicare, iar la momentul intrării în vigoare, actuala propunere legislativă devine lege, nu *„act*

[5] Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 2 iulie 2020.

[6] Precizăm că, potrivit prevederilor art. 517 alin. (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „(%) *Dezlegarea dată problemelor de drept judecate este obligatorie de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea F,*

[7] A se vedea, în acest sens Decizia nr.201 din 13 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea 1. nr. 308 din 9 mai 2007.

modificator" și, pe de altă parte, prin prezenta propunere se preconizează atât intervenții legislative de natura modificării, cât și a completării.

t. Ca urmare a celor de mai sus, este necesară revederea și reformularea corespunzătoare a textului.

u. Totodată, inițiativa restrânge în mod injust liberul acces la justiție al organizațiilor non-guvernamentale. Cadrul legal în vigoare este acoperitor și acomodează suficient de echilibrat interesele reclamantului față de cele ale statului. Cauțiunea de 1% din valoarea proiectului de investiție este mult disproporționată față de disponibilitățile din realitate și echivalează cu negarea dreptului de a depune o cerere în instanță. Condiția ca actul atacat să aibă legătură cu obiectul de activitate al ONG-ului lasă neacoperite o multitudine de cauze în care cererile s-ar putea baza pe un interes legitim, a cărui apreciere ar trebui să fie atributul exclusiv al instanței de judecată. Mai mult decât atât, propunerea de modificare a legislației aplicabile asociațiilor și fundațiilor intră în conflict direct cu prevederile Legii contenciosului, astfel încât, pentru rigoare legislativă, o astfel de inițiativă ar trebui să vizeze modificarea acesteia din urmă, iar nu a unei legi speciale precum cea vizată de inițiativa legislativă;

v. Propunerea legislativă ar împiedica sau ar îngreuna semnificativ procesul prin care orice organizație neguvernamentală poate sesiza instanțele de judecată cu privire la orice posibilă nelegalitate a unor acte emise de instituțiile publice. Această modificare presupune că vor fi trase la răspundere persoanele fizice, și nu organizațiile pe care acestea le reprezintă și care merg în instanță. Astfel, legea ar afecta disproporționat organizațiile neguvernamentale;

w. Introducerea condiției de vechime a organizației nu face decât să genereze un nou motiv pentru atacarea în instanță a actelor administrative. Această prevedere nu a existat până acum și va îngrădi capacitatea grupurilor civice de a ataca decizii în instanță, cu atât mai mult cu cât unele grupuri civice din societatea civilă iau adesea forma unui ONG, strict cu scopul de a ataca o decizie în instanță;

x. Prevederea conform căreia organizația trebuie să dovedească că „*a urmărit în mod activ scopurile menționate în statut care au legătură cu actul administrativ atacat*", este greu de pus în practică, propunerea legislativă neclarificând care vor fi criteriile de „*urmărire activă*";

y. Introducerea unei garanții de participare (50.000 lei) pentru acțiunile introduse în justiție este abuzivă și anulează funcția organizațiilor neguvernamentale, recunoscută la nivel internațional, de inițiativă în cazul încălcării de către stat a unor drepturi fundamentale. Propunerea legislativă nu vine cu exemple concrete de proiecte care au fost intentate cu rea credință, ci mai degrabă acesta încearcă stoparea luării de poziție din partea ONG-urilor;

z. Interdicția ca o persoană să facă parte din Consiliul Director al unei organizații, dacă în ultimii 5 ani a fost membru în Consiliul Director al unei asociații care a fost dizolvată prin hotărâre judecătorească, este de natură a încălca dreptul constituțional la asociere;

aa. În prezent, există deja două categorii de răspundere în situația pierderii unei acțiuni în justiție - prima se referă la suportarea cheltuielilor de judecată suportate de partea adversă, care este deja garantată. A doua se referă și la eventuale alte prejudicii, dacă acțiunea a fost introdusă cu rea

credință (abuz de drept), răspundere care presupune dovedirea relei credințe. Prin inițiativa prezentată, practic, legiuitorul echivalează în mod fals și vădit abuziv pierderea procesului cu intentarea cu rea credință, în condițiile în care o sumă largă de aspecte pot face ca, la momentul inițierii actului în justiție, acțiunea să pară întemeiată inițiatorului dar să fie în cele din urmă respinsă de instanță (neclaritatea legislației, existența de norme incidente contradictorii, existența de indicii cu privire la fapte care nu pot în cele din urmă să fie probate suficient, modificări legislative ulterioare, decizii CCR, RIL-uri sau HP-uri ale ÎCCJ care duc la interpretarea legii în sens contrar celui susținut de inițiatorul acțiunii injustiție etc.). Există suficiente situații în care instanțe diferite interpretează diferit legislația aplicabilă sau în care judecătorii dintr-un complet au ei înșiși opinii divergente cu privire la o anumită speță. Este, evident, absurd ca, în atare condiții, să avem așteptarea ca ONG-urile să fie obligate cu certitudine să prevadă rezultatul judecății sub sancțiunea suportării unor costuri major prohibitive. în atragerea răspunderii, inclusiv patrimoniale, alta decât cea legată de cheltuielile de judecată, trebuie arătată reaua credință. în condițiile în care chiar și instanțele de judecată interpretează uneori diferit aceleași norme legale, introducerea unei răspunderi patrimoniale (care are de fapt caracterul unei răspunderi delictuale) fără a se dovedi reaua intenție este de natură să limiteze semnificativ accesul la justiție al ONG- urilor și poate duce la incapacitatea acestora de a-și realiza această componentă a misiunii, anume de a apăra interesul public în domeniile de interes prin acțiuni în justiție. Limitarea calității de membru și membru în Consiliul Director pentru anumite persoane nu este justificată în expunerea de motive și constituie o restrângere nejustificată a dreptului la asociere;

bb. Propunerea legislativă încalcă principiul liberului acces la justiție prin aceea că o asociație este îndreptățită să introducă o acțiune in justiție prin care să inducă o analiză asupra legalității unui act administrativ doar sub anumite condiții. De exemplu, doar dacă "*asociația este înființată de mai mult de 2 ani și, de la înființare, asociația a urmărit în mod activ scopurile menționate în statut care au legătura cu actul administrativ atacat*". Aceasta prevedere este de asemenea în contradicție cu principiile referitoare la egalitatea în fața legii și a garanției constituționale a libertății exercitării de drepturi și libertăți. Propunerea legislativă introduce ca o condiție prealabilă liberului acces la justiție în vederea verificării legalității unui act administrativ depunerea unei garanții financiare, alta decât taxele judiciare de timbre prevăzute de lege, ceea ce este nu numai inechitabil în raport cu alți justițiabili, ci include o prezumție legală de vinovăție prin însăși această obligație de a "*garanta parțial repararea prejudiciului cauzat beneficiarilor actului administrativ atacat, atunci când asociația are calitate de terț față de actul administrativ atacat, aceasta are obligația de a depune o cauțiune in valoare de 1% din valoarea investiției, dar nu mai mult de 50.000 de lei*". Asociațiile sunt entități cu scop nelucrativ și acționează în interesul unor comunități generale sau a unei comunități de membri, ale căror drepturi și interese legitime urmăresc să le protejeze prin demersuri legale. Inițiatorii nu explică în ce fel se creează prejudicii dacă acțiunea de control al legalității aparține unei asociații și nu unei alte persoane

fizice și juridice. În acest context, membrii asociației care fac parte din conducerea acesteia sunt investiți în limita statutului și a obiectivelor asociației, prin urmare in cazul depunerii unor acțiuni de control al legalității nu pot urmări decât realizarea scopurilor asociației, deci un interes general și nu un interes personal si patrimonial. In consecință, nu se explică de ce aceștia ar trebui să răspundă „*personal patrimonial în solidar cu asociația pentru orice prejudicii au cauzat terților, în cazul în care acțiunea respectivă a fost respinsă prin hotărâre judecătoreasca definitive*". Sumele la care se face referire, 1% raportat la sume de milioane de euro, dar maxim 50.000 lei, pe lângă faptul ca sunt prohibitive - deoarece asociațiile nu au (în marea lor majoritate) sumele necesare pentru a le constitui drept garanții - aceste sume nu sunt taxe de timbru și nu pot face obiectul beneficiilor de ajutor judiciar, ca atare nu pot avea alt scop decât de intimidare și de determinare a unor atitudini ezitante în a promova acțiuni care, în prima analiză a membrilor asociați, sunt legitime și benefice comunității. Daca se constată că sunt situații în care acțiunile legitime introduse de cetățeni în fata justiției pot crea anumite inconveniente administrative, statul are posibilitatea să adopte alte tipuri de măsuri în cadrul mecanismelor de administrare a justiției și nu să restrângă drepturile cetățenești sau, în acest caz ale ONG -urilor, în accesul lor legitim la justiție. Argumentele din expunerea de motive sunt insuficiente pentru a modifica un act normativ în sensul restrângerii accesului la justiție;

cc. Convenția de la Aarhus este un instrument emblematic pentru democrația în probleme de mediu. Convenția și protocolul său privind registrul poluanților emiși și transferați sunt singurele instrumente internaționale cu forță juridică obligatorie care pun în practică principiul nr. 10 din Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea. UE a pus în aplicare Convenția de la Aarhus prin intermediul Regulamentului (CE) nr. 1367/2006. Acest regulament permite organizațiilor neguvernamentale să introducă acțiuni în fața instanțelor europene împotriva deciziilor instituțiilor și organismelor comunitare; Regulamentul (CE) nr. 1376 / 2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006, privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului menționează:

dd. „*Articolul 11 - Criterii de legitimare la nivel comunitar*

Orice organizație non-guvernamentală este îndreptățită să introducă o cerere de reexaminare internă în conformitate cu articolul 10, cu condiția:

să fie o persoană juridică independentă și fără scop lucrativ în temeiul legislației sau practicii interne a unui stat membru;

să aibă ca obiectiv principal declarat promovarea protecției mediului în cadrul dreptului mediului;

să fie constituită de mai mult de doi ani și să urmărească în mod activ obiectivul menționat la litera (b);

a obiectul cererii de reexaminare internă să fie inclus în obiectivul și activitățile organizației.

Comisia adoptă dispozițiile necesare pentru a asigura aplicarea transparentă și coerentă a condițiilor menționate la alineatul (1). ”

„ *Articolul 1 - Obiect*

(1) Obiectul prezentului regulament este de a contribui la executarea obligațiilor care decurg din Convenția Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”, prin stabilirea normelor de aplicare a dispozițiilor convenției pentru instituțiile și organismele comunitare, în special prin:

garantarea dreptului de acces al publicului la informațiile privind mediul primite sau elaborate de instituțiile sau organismele comunitare și deținute de către acestea și stabilirea termenilor și condițiilor generale, precum și a normelor pentru exercitarea acestui drept;

asigurarea faptului că informațiile privind mediul sunt puse la dispoziție și comunicate progresiv publicului în vederea atingerii celei mai largi și sistematice disponibilități și difuzări posibile. în acest scop este promovată utilizarea, în special, a tehnologiei de telecomunicații informatizate și/sau a tehnologiei electronice, în măsura în care acestea sunt disponibile;

asigurarea participării publicului în domeniul elaborării planurilor și programelor pentru mediu;

asigurarea accesului la justiție în probleme de mediu la nivel comunitar, în condițiile prevăzute de prezentul regulament.

(2) La punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului regulament, instituțiile și organismele comunitare depun eforturi pentru a asista și îndruma publicul pentru a-i permite accesul la informații, participarea la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu. ”

ee. Din analiza textuală a documentului se evidențiază faptul că rolul reglementării este acela de a facilita accesul, și nu acela de a restrânge;

ff. Propunerea legislativă reprezintă o măsură inoportună și nenecesară, o ultra- reglementare a activității asociațiilor și fundațiilor, care, în plus, prin sporirea (inclusiv, dar nu numai, din punct de vedere patrimonial) a obligațiilor procesual civile a ziselor persoane juridice fără scop patrimonial ar conduce la discriminarea acestora în raport cu ceilalți justițiabili, ceea ce nu poate fi acceptat.

În urma finalizării dezbaterilor, Comisia THE NEW PAGAN DAWN propune plenului Camerei Deputaților și Senatului **respingerea** a proiectului de lege cu nr. **L 857/2022**, pentru argumentele redate in prezentul raport.

SECRETAR,	PREȘEDINTE,
HUTUTUI CORNELIU	**OLTEANU COSMIN**